



HRVATSKI SABOR
Odbor za ljudska prava i prava
nacionalnih manjina

Zagreb, 29. travnja 2008.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o doplatku na sljepoću

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članaka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina podnosi Prijedlog zakona o doplatku na sljepoću.

Sukladno odredbi članka 135. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i sjednicama njegovih radnih tijela sva potrebna obrazloženja o podnesenom Prijedlogu zakona dat će zastupnica Vesna Škulić, članica Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

dr. sc. Furio Radin

ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA I PRAVA NACIONALNIH MANJINA

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPLATKU NA SLJEPOĆU

Zagreb, travanj 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPLATKU NA SLJEPOĆU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 57. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. OCJENA STANJA

Republika Hrvatska kao članica Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe te potpisnica svih ključnih konvencija i standarda u području socijalne i ekonomske sigurnosti građana preuzela je obvezu zaštite i promicanja ljudskih prava osoba s invaliditetom, posebice u području izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom kako bi mogli ravnopravno sudjelovati u građanskim, političkim, ekonomskim, društvenim i kulturnim područjima života. Svoje opredjeljenje za punim ostvarivanjem svih temeljenih ljudskih prava osoba s invaliditetom Republika Hrvatska potvrdila je i potpisivanjem Konvencije o pravima osoba s invaliditetom Ujedinjenih naroda u ožujku 2007. godine, koju je potom ratificirao i Hrvatski sabor 1. lipnja 2007. godine.

Ustav Republike Hrvatske izravno jamči posebnu skrb države u zaštiti osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje u život, a primjenom općih načela utvrđuje pravo na jednakost življenja kroz donošenje posebnih zakona.

Potrebu za donošenjem Zakona o doplatku na sljepoću utvrđuje i Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2007. do 2015. godine (NN 63/07) u kojoj se kao jedan od ciljeva reforme sustava socijalne skrbi navodi omogućavanje svim osobama s invaliditetom jednakog pristupa socijalnim potporama (socijalnim uslugama i novčanim davanjima), odnosno osiguravanje svih pretpostavki primjerenoga životnog standarda osobama s invaliditetom. Kao jedna od mjera predviđa se izrada odgovarajućeg zakonskog rješenja u vezi s redefiniranjem i objedinjavanjem sustava socijalnih usluga i novčanih davanja u skladu sa Strategijom reforme socijalnih naknada. Također je predviđena izrada stručne i analitičke podloge o mogućnostima unapređenja prava s osnove invalidnosti.

Isto tako se Strategijom reforme socijalnih naknada koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila u veljači 2007. godine kao osnovni cilj reforme socijalnih naknada planira ujednačavanje socijalnih naknada kroz racionalizaciju broja prava, usklađivanje uvjeta i visine naknada koje proizlaze iz istih ili sličnih prava u različitim sustavima. Jedna od mjera predviđena ovom Strategijom je i objedinjavanje naknada s osnova invalidnosti čime bi se, između ostaloga, ujednačila visina naknada s obzirom na vrstu i stupanj mentalnog ili tjelesnog oštećenja. Prema spomenutoj Strategiji, takva naknada dodjeljivala bi se u gotovini kao odvojena vrsta novčane pomoći.

Potrebno je istaknuti da je donošenje sličnog zakona inicirano još 1999. godine. Rasprava na sjednici Hrvatskoga sabora rezultirala je zaključkom od 23. ožujka 2001. godine kojim Sabor nije prihvatio prijedlog zakona o doplatku na sljepoću, uvažavajući potrebu izjednačavanja uvjeta za sve kategorije osoba s invaliditetom, ali je zatražio od Vlade

Republike Hrvatske da do kraja travnja 2001. predloži odgovarajuće zakonsko rješenje koje će osigurati doplatku na težu invalidnost osobama s najtežim oštećenjima. Međutim, kako Vlada do sada nije provela navedeni zaključak Hrvatskoga sabora, ovom inicijativom, preuzetom od Hrvatskog saveza slijepih i Hrvatske udruge gluhoslijepih osoba, za donošenje Zakona o doplatku na sljepoću želi se učiniti prvi korak kojim će se pomoći barem jednoj kategoriji osoba s najtežim oštećenjima, u ovom slučaju slijepim i gluhoslijepim osobama. Prilikom tadašnje rasprave na sjednici Hrvatskoga sabora, mnogi su zastupnici i klubovi zastupnika, a između ostalih i potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor, podržali zakon smatrajući da će ovako koncipiran olakšati i učiniti kvalitetnijim život slijepih.

Do sada je u više navrata na sjednicama Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina ukazivano na nejednak položaj slijepih osoba u odnosu na iznos naknade koji se izdvaja za pojedinu slijepu osobu, a koja je vezana uz uzrok nastanka sljepoće, a ne uz stupanj invaliditeta. Tako se, s obzirom na uzrok nastanka sljepoće, iznos doplatka za pomoć i njegu u sustavu socijalne skrbi kreće od 280,00 do 400,00 kn, u sustavu mirovinskog osiguranja iznosi oko 896 kn, u sustavu zaštite vojnih i civilnih invalida rata do 3.320,00 kn, a u sustavu zaštite hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata za invalide prvog stupnja do 3.824,00 kn.

U prilog donošenju ovoga Zakona govore i iskustva iz susjednih zemalja gdje je problem doplatka u odnosu na Republiku Hrvatsku vrlo dobro riješen (npr. Albanija – 80 €, Srbija – 175 €, BiH – 175 €, Slovenija - 300 €, Njemačka - 500 €, Francuska – 715 €).

Zakonom koji se predlaže predviđa se iznos doplatka na sljepoću od 2.161,00 kn, što ne bi izazvalo veće opterećenje državnog proračuna, a realno bi pratio gospodarski razvitak zemlje. Naime, doplatka za pomoć i njegu s osnova Zakona o socijalnoj skrbi od 280,00 kn, odnosno 400,00 kn (38 i 54 €), koliko sada iznosi u Republici Hrvatskoj, nije zasigurno u skladu sa stvarnim mogućnostima zemlje.

Doplatka na sljepoću kao pravni institut nalazi opravdanje u neravnopravnosti slijepih osoba u odnosu na one koje vide. Poglavitito je to vidljivo kod zadovoljavanja osnovnih životnih potreba kao što su:

- odlazak kod liječnika ili u kupovinu uz neophodnu pratnju,
- administrativna pomoć i pomoć u korespondenciji,
- češće korištenje telefonskih usluga zbog nemogućnosti jednostavnog kretanja ili pisanja,
- češće korištenje taksi usluga,
- pomoć pasa vodiča,
- pretplata na specijalizirane časopise,
- pomoć vezano uz odgoj djece,
- kupovina opreme i usluge nužne za dnevne potrebe slijepice osobe,
- nabava skupih tiflotehničkih pomagala - sustav za uvećavanje crnog tiska, informatička oprema - računalo, skener, štampač, softver, sintetiziranje govora, brajčni redak, te
- neophodna pomoć u domaćinstvu.

Ovdje nisu nabrojani troškovi zadovoljavanja kulturnih potreba (odlasci u kazalište, na koncerte i druge kulturna događanja za koja slijepa osoba najčešće mora kupiti i kartu za pratitelja, a često platiti i samo praćenje).

Prema proračunima Hrvatskog saveza slijepih utvrđeno je da se mjesečni iznos stvarnih troškova s osnova pomoći u zadovoljavanju posebnih potreba slijepice osobe kreće u visini 4.926,00 kn. Uz određenu relativizaciju na koju je potrebno računati zbog različitih afiniteta, sklonosti i uvjeta življenja ova se brojka može umanjiti za 20% pa se tako dolazi do

potrebnog mjesečnog iznosa od **3.940,00 kn**.

Imajući u vidu da se i mnoge druge potrebe stanovništva ne mogu, zbog ograničene snage gospodarstva, udovoljiti na potrebnoj razini, ovim prijedlogom se i predviđa podmirenje spomenutog potrebnog mjesečnog iznosa kroz institut doplatka na sljepoću sa 55% iznosa, dok preostalih 45% pada na teret samog korisnika doplatka, njegove obitelji, prijatelja, volontera i drugih.

Potreba za obuhvatom gluhoslijepih osoba u okvirima ovog Zakona dolazi i iz povećanih troškova koje gluhoslijepa osoba ima u svakodnevnom životu.

Gluhoslijepi osobe su jedna od skupina osoba s najtežom vrstom invaliditeta, odnosno vrlo teškim oštećenjima vida koja se kreću u rasponu od slabovidnosti do potpune sljepoće u kombinaciji sa oštećenjem sluha u rasponu od naglušnosti do potpune gluhoće što, u različitim intenzitetima, zajedno čini vrlo teško senzorno oštećenje. Postoje četiri glavne kategorije oštećenja u koje se svrstavaju gluhoslijepi osobe: naglušnost i slabovidnost, naglušnost i sljepoća, gluhoća i slabovidnost, te gluhoća i sljepoća. Stoga, gluhoslijepa osoba ne mora nužno biti potpuno gluha odnosno potpuno slijepa osoba, već oštećenje podrazumijeva i lakše oblike - naglušnost i slabovidnost, ali koje također za sobom nosi znatne poteškoće u samostalnom funkcioniranju. Primjera radi, gluhoslijepa osoba kod koje je prisutna naglušnost i slabovidnost puno teže se samostalno snalazi u komunikaciji s drugim osobama jer ne može funkcionirati na način na koji funkcionira slijepa osoba, s obzirom da je oštećen i sluh pa informacije koje osoba dobiva su parcijalne - gluhoslijepa osoba ne može nedostatak vida kompenzirati sluhom, kao što je to slučaj kod slijepih osoba, te joj je potrebna puno veća i specifičnija dodatna podrška u svim aspektima svakodnevnog života.

Gluhoslijepi osobe se još uvijek nalaze u vrlo nezavidnom položaju u odnosu na ostvarivanje prava i povlastica na zakonskoj osnovi s obzirom da se gluhoslijepoća tek nedavno počela priznavati kao zaseban invaliditet. Do sada su gluhoslijepi osobe ostvarivale svoja prava isključivo kao slijepi, odnosno kao gluhe osobe, što nikako ne odgovara potrebama koje gluhoslijepa osoba ima. Vrlo mali broj je gluhoslijepih osoba kod kojih je prisutna praktična gluhoslijepoća - potpuna gluhoća i potpuna sljepoća, tako da nije opravdano ostale skupine gluhoslijepih osoba ostaviti po strani bez mogućnosti ostvarivanja prava i povlastica. Iz tog razloga mnoge gluhoslijepi osobe nisu u mogućnosti ostvarivati pojedina prava što se objašnjava činjenicom da nemaju dovoljan postotak oštećenja. Međutim i one gluhoslijepi osobe koje nisu potpuno gluhe i slijepi također se u svakodnevnom životu susreću sa mnogim poteškoćama i ograničenjima koja ih onemogućavaju i/ili otežavaju samostalnost i neovisnost. U nemogućnosti su samostalno se kretati jer im je otežana orijentacija - ne mogu se osloniti niti na jedno osjetilo, osim taktilnog, otežana im je komunikacija i pristup informacijama jer se, također, uslijed dvostrukog oštećenja ne mogu u potpunosti osloniti niti na jedno. Zbog svega navedenoga, nema valjanog razloga isključiti sve ostale kategorije gluhoslijepih osoba iz okvira osoba koje ostvaruju zakonski zajamčena prava i povlastice, pa tako i iz ovog Zakona o dodatku na sljepoću.

Što se tiče specifikacije troškova potrebno je napomenuti da se gluhoslijepi osobe u svakodnevnom životu susreću sa mnogim preprekama koje pred njih postavlja istovremeno oštećenje vida i sluha. Prepreke su vezane uz:

- samostalno kretanje i orijentaciju;
- samostalnu komunikaciju;
- pristup informacijama.

Za razliku od samo slijepih, odnosno samo gluhih osoba, gluhoslijepa osoba se nije u mogućnosti osloniti na korištenje drugog osjetila jer su oba oštećena. To ima vrlo značajne posljedice kako za neovisno djelovanje osobe, tako i za razvoj njene ličnosti. Ukoliko se ne ponudi odgovarajuća podrška u svakodnevnom životu, to može dovesti do velikih poteškoća u

socijalnoj integraciji pojedinaca.

Kada se govori o potrebama gluhoslijepih osoba i dodatnim troškovima kojima su one izložene u svakodnevnom životu navode se slijedeće potrebe za:

- prevoditeljem za gluhoslijepe osobe kao podrškom u komunikaciji i mobilitetu u svakodnevnom životu;
- obrazovnim prevoditeljem tijekom školovanja;
- korištenjem alternativnih oblika komunikacije (npr. piktogrami, predmeti značenja);
- specifičnim vibro-taktilnim pomagalicama koja nisu osigurana Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalicama;
- osiguravanje posebnih pomagala u domaćinstvu;
- prilagodba životnog prostora (taktilno i kontrastno markiranje);
- prilagodba tekstova i literature na uvećani tisak (troškovi printanja i/ili kopiranja);
- prilagodba tekstova i literature na brajicu (troškovi za papir i print na brajicu).

Navedene potrebe su nužne za osiguravanjem neovisnog djelovanja svake pojedine gluhoslijepe osobe, za osiguravanjem njihove samostalnosti i samozastupanja u okvirima društvenog djelovanja zajednice u kojoj žive. Ovdje su navedeni samo oni osnovni svakodnevni troškovi koji se uvećavaju ako se radi o učeniku/studentu jer je tada potrebno osigurati i određena elektronska pomagala, računala, govorne jedinice, uvećane rezolucije i sl.

Također, jedan od bitnih razloga potrebe za uključivanjem u ovaj Zakon je i činjenica da velika većina gluhoslijepih osoba je niskog socioekonomskog statusa kojim vrlo teško zadovoljavaju čak i svoje najosnovnije životne potrebe. Naknade koje gluhoslijepe osobe ostvaruju unutar mirovinskog ili socijalnog osiguranja su izrazito niske i kreću se u rasponu od 280,00 do 1.000,00 kuna, što teško može zadovoljiti, kako egzistencijalne potrebe tako i gore navedene specifične potrebe koje pojedina gluhoslijepa osoba ima u svakodnevnom životu.

2. OSNOVNA PITANJA KOJA SE ZAKONOM TREBAJU UREDITI

Predloženim zakonom uvodi se novi institut doplataka na sljepoću kako bi se nadoknadili dodatni troškovi kojima su u svakodnevnom životu izložene slijepe i gluhoslijepe osobe, a koji proizlaze iz prirode njihova invaliditeta. To znači da se ovim doplatkom ne pokrivaju standardni troškovi života, već specifični troškovi koji su prethodno detaljno obrazloženi.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti utvrđena je nadležnost Uprave za obitelj, između ostaloga, i za postupanje po preuzetim međunarodnim konvencijama o zaštiti interesa i prava osoba s invaliditetom; praćenje provedbe mjera nacionalnih strategija te drugih nacionalnih dokumenata vezanih uz osobe s invaliditetom; obavljanje stručnih poslova savjetovanja i prevencije koji se odnose na probleme s invalidnošću; promicanje prava osoba s invaliditetom, podizanje kvalitete obiteljskog života osoba s invaliditetom i razvoja izvaninstitucijskih oblika skrbi za osobe s invaliditetom. Stoga se ovim Prijedlogom zakona predviđa da se pravo na doplatu na sljepoću ostvaruje preko ministarstva nadležnog za obitelj.

Prijedlogom se precizira da pravo na doplatu na sljepoću imaju slijepe i gluhoslijepe osobe s određenim stupnjem oštećenja vida i/ili sluha.

Utvrđuje se opseg korištenja prava na puni iznos i smanjeni iznos za osobe kojima je osiguran smještaj u zavodu, domu ili ustanovi socijalne skrbi.

Visina doplatka vezuje se uz proračunsku osnovicu u Republici Hrvatskoj, odnosno osnovicu koja se koristi prilikom ostvarivanja prava u Ministarstvu obitelji, branitelja i

međugeneracijske solidarnosti, a koja prema Zakonu o izvršavanju državnog proračuna (NN 28/08) iznosi 3.326,00 kn. Doplatka za sljepoću bi u punom opsegu iznosio 65% osnovice, a u smanjenom 35% osnovice, što trenutačno iznosi 2.161,90 kn, odnosno 1.164,10 kn.

Također se definiraju razlozi za uskratu navedenog prava i njegovo ostvarivanje u odnosu na ostvarivanje drugih prava s osnova Zakona o socijalnoj skrbi (pravo na doplatka za pomoć i njegu i pravo na osobnu invalidninu).

Odredbe ovoga zakona ne bi se primjenjivale na stradalnike II. svjetskog rata i poraća, te civilne stradalnike iz Domovinskog rata čija zaštita i prava su uređena Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, kao i na hrvatske ratne invalide iz Domovinskog rata čija prava su uređena Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

3. POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Donošenjem Zakona kojim se regulira institut doplatka na sljepoću spriječilo bi se stvaranje velikih razlika unutar jedne kategorije osoba s teškom invalidnošću – slijepih i gluhoslijepih osoba - s osnova uzroka nastanka invalidnosti, pa bi se tako utjecalo na jačanje socijalne kohezije i solidarnosti svih članova društva.

Predloženi iznos doplatka za slijepu i gluhoslijepu osobu na razini je sličnih naknada koje se primjenjuju u drugim zemljama. Njime bi se uklonilo kršenje ljudskih prava slijepih i gluhoslijepih osoba koje se događa određivanjem dodatka za pomoć i njegu prema uzroku nastanka invaliditeta, a ne prema njegovom stupnju.

Predviđenim izdvajanjem iz proračuna Republike Hrvatske riješio bi se na primjeren način veoma težak položaj slijepih i gluhoslijepih osoba, te bi se značajno pridonijelo poboljšanju kvalitete njihova života i većoj socijalnoj uključenosti.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Kako bi se i što se tiče financijskog aspekta problema imao uvid u sadašnju situaciju daje se sljedeći izračun sredstava koja se prema sada važećim zakonima izdvajaju za slijepu odnosno izračun sredstava koja bi trebalo osigurati primjenom Zakona koji se predlaže:

Izračun sadašnjih izdvajanja za naknadu za pomoć i njegu slijepim osobama po kategorijama i ukupno

Kategorija	Broj osoba	Dodatak po osobi mjesečno / kn	Ukupna izdvajanja mjesečno / kn
Invalidi dom. rata	75	3.824,00	286.000,00
Civilne žrtve rata	181	3.320,00	600.920,00
Invalidi rada	3193	896,00	2.860.928,00
Civilni invalidi soc. skrb (puni iznos)	1933	400,00	773.200,00
Socijalna skrb (smanjeni iznos)	424	280,00	118.720,00
UKUPNO:	5806	/	4.639.768,00

Ukupno se godišnje po svim zakonima za pomoć i njegu slijepim osobama izdvaja (4.639.768,00 x 12 mjeseci) 55.677.216,00 kn.

Prema odredbama predloženog Zakona mjesečni iznos doplatka na sljepoću iznosio bi 2.161 kunu. Prema raspoloživim podacima u Hrvatskoj ima 5806 slijepih osoba koje bi mogle biti obuhvaćene ovim zakonom. Od ovog broja treba međutim odbiti broj slijepih osoba iz domovinskog rata (75) i slijepih osoba sa statusom civilnog ili vojnog invalida 2. svjetskog rata (181), dakle ukupno 256 osoba budući su ove osobe kvalitetno riješene kroz institut doplatka za pomoć i njegu u posebnim zakonima. Prema tome predloženi zakon bi stvarno obuhvatio 5550 osoba. To znači da bi se za doplatku na sljepoću mjesečno trebalo osigurati 11.993.550,00 kn, odnosno godišnje 143.922.600,00 kn. Istovremeno primjenom ovog zakona bi se smanjila proračunska potreba za doplatku za pomoć i njegu koji se isplaćuje preko zakona o socijalnoj skrbi i zakona o mirovinskom osiguranju i to u mjesečnom iznosu od 3.752.848,00 kn, odnosno godišnje 45.034.176,00 kn.

Iz navedenih podataka proistječe da bi godišnje u proračunu Republike Hrvatske za kategoriju slijepih osoba trebalo osigurati dodatni iznos u visini **98.888.424,00 kn**.

Prema međunarodnim pokazateljima na 100.000 osoba ima oko 5-18 gluhoslijepih osoba svih dobi. Udruga gluhoslijepih osoba „Dodir“ do sada je evidentirala ukupno 144 osobe sa statusom gluhoslijepoće, dok su evidentirane 64 osobe kod kojih je moguće progresivno dvostruko oštećenje vida i sluha u skorije vrijeme, što ukupno čini 208 gluhoslijepih osoba. Broj evidentiranih osoba u odnosu na broj ostalih grupacija osoba s invaliditetom je vrlo nizak (s obzirom da se radi o kompleksnom oštećenju) te smatramo da i iz tog razloga ne bi trebalo zakidati prava ove skupine u cilju izjednačavanja prava i mogućnosti svih osoba s invaliditetom na jednakopravnoj osnovi.

Troškovi koji proizlaze iz navedenog kreću se u okviru izračuna Hrvatskog saveza slijepih od kojeg nema potrebe odstupati s obzirom da pojedine potrebe koje slijepa osoba ima u svakodnevnom životu nisu u potpunosti jednake potrebama koje ima gluhoslijepa osoba. Primjera radi, pas vodič kao podrška slijepoj osobi u odnosu na prevoditelja za znakovni jezik kao podrška gluhoslijepoj osobi. Stoga broj od 5.550 slijepih osoba treba uvećati za 144 gluhoslijepo osobe. Ako se uzme u obzir predloženi iznos doplatka od 2.161,00 kn mjesečno dodatni troškovi koji bi opteretili ovaj Zakon kada se u njegu uključe i gluhoslijepo osobe iznose 311.184,00 kn mjesečno što bi godišnje iznosilo dodatnih **3.734.208,00 kn** proračunskih sredstava.

Prema tome, za provođenje ovog Zakona u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2009. godinu potrebno je osigurati iznos od **102.622.632,00** kuna.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPLATKU NA SLJEPOĆU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravo na doplatku na sljepoću (dalje: doplatku), uvjeti za njegovo stjecanje, opseg i korisnici prava, visina doplatka i druga pitanja vezana uz ostvarivanje ovoga prava.

Članak 2.

Doplatku na sljepoću je novčano primanje koje koristi slijepa i gluhoslijepa osoba radi podmirivanja dodatnih troškova kojima je izložena u svakodnevnom životu, a koji proizlaze iz prirode invaliditeta.

II. KORISNICI PRAVA NA DOPLATAK

Članak 3.

- (1) Pravo na doplatku temeljem ovog Zakona ima slijepa i gluhoslijepa osoba na osnovu stupnja oštećenja vida i/ili sluha.
- (2) Slijepom se osobom u smislu ovog Zakona smatra osoba koja na boljem oku s korekcijskim staklom ima oštrinu vida manju od 0,05 (5%) i osoba koja s centralnim vidom na boljem oku s korekcijskim staklom ima oštrinu vida do 0,25 (25%), ali kojoj je vidno polje suženo na 20 stupnjeva i manje.
- (3) Gluhoslijepom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se osoba koja ima istovremeno oštećenje vida i sluha u sljedećem opsegu:
 1. oštećenja vida za:
 - osobu koja ima oštrinu vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju od 0.1 do 0.4 i iznimno osobu koja ima ostatak vida i preko 0.4 u slučaju ako priroda njena oštećenja vida vodi k daljnjem pogoršanju te ne postoji mogućnost optičke korekcije vida.
 - osobu koja ima oštrinu vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju 0.05 i manje ili ostatak centralnog vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju 0.25 uz suženje vidnog polja na 20 stupnjeva i manje.
 2. oštećenja sluha za:
 - osobu koja ima umjereno i teže oštećenje sluha od 36 do 80 dB na uhu s boljim ostacima sluha u govornim frekvencijama (500 do 4000 Hz)
 - osobu koja ima gubitak sluha u govornim frekvencijama (500 do 4000 Hz) veći od 81 dB.
- (4) Nalaz i mišljenje o postojanju sljepoće ili gluhosljepoće sukladno stavcima 2. i 3. ovoga

članka daju liječnička povjerenstva u prvom i drugom stupnju koja imenuje ministar nadležan za obitelj.

- (5) Ministar nadležan za obitelj donijet će poseban pravilnik kojim će urediti imenovanje članova povjerenstva iz stavka 4. ovoga članka, trajanje postupka, sjedište i područje rada povjerenstava.

III. OPSEG PRAVA

Članak 4.

Doplatak se odobrava osobi iz članka 3. ovog Zakona, u punom ili smanjenom iznosu.

Članak 5.

Osobi iz članka 3. ovog Zakona kojoj je osiguran stalni ili tjedni smještaj u zavodu, domu ili drugoj ustanovi socijalne skrbi, doplatak se odobrava u smanjenom iznosu.

Članak 6.

- (1) Osnovica za utvrđivanje visine doplatka je osnovica za obračun naknade i drugih primanja sukladno odredbama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske.
- (2) Visina doplatka u punom iznosu je 65%, a doplatka u smanjenom iznosu 35% od osnovice iz prethodnog stavka.

Članak 7.

Ostvarivanje prava na doplatak na sljepoću isključuje pravo na doplatak za pomoć i njegu, odnosno pravo na osobnu invalidninu, koja su utvrđena drugim zakonima.

IV. OSTVARIVANJE PRAVA I ISPLATA DOPLATKA

Članak 8.

- (1) Postupak za ostvarivanje prava na doplatak pokreće korisnik ili zakonski zastupnik pisanim zahtjevom.
- (2) Pravo na doplatak pripada od dana podnošenja zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti propisani za stjecanje prava na doplatak.

Članak 9.

- (1) Zahtjev za ostvarivanje prava na doplatak podnosi se nadležnom uredu za upravu, prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva.
- (2) O pravu na doplatak na sljepoću rješava u prvom stupnju nadležni ured za upravu, na čijem je području prebivalište podnositelja zahtjeva temeljem nalaza i mišljenja liječničkog povjerenstva iz čl. 3. st. 4. ovoga Zakona.

Članak 10.

- (1) O žalbi protiv prvostupanjskog rješenja o pravu na doplatu rješava ministarstvo nadležno za obitelj.
- (2) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (3) Rješenje o žalbi donijeto u drugom stupnju konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Članak 11.

Doplatu se isplaćuje u mjesečnim iznosima i to u tekućem mjesecu za protekli mjesec.

Članak 12.

Korisnici prava iz ovoga Zakona dužni su u roku od 15 dana prijaviti nadležnom organu uprave svaku promjenu činjenica koje utječu na ostvarivanje prava.

V. FINANCIRANJE DOPLATKA

Članak 13.

Sredstva za financiranje doplatka za sljepoću osiguravaju se u državnom proračunu, a korisnicima ih isplaćuje ministarstvo nadležno za obitelj.

VI. NADZOR

Članak 14.

Nadzor provedbe ovoga zakona provodi ministarstvo nadležno za obitelj.

VII. PRELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 15.

Odredbe ovoga zakona ne primjenjuju se na ratne vojne invalide, mirnodopske vojne invalide, civilne invalide II. svjetskog rata, civilne stradalnike i hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata, čija zaštita i prava su uređena posebnim zakonima.

Članak 16.

Pravilnik iz članka 3. stavka 5. ovoga Zakona donijet će ministar nadležan za obitelj u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 17.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u Narodnim novinama, a primjenjuje se od 1. siječnja 2009. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Utvrđuje se sadržaj ovog Zakona.

Uz članak 2.

Utvrđuje se svrha doplatka na sljepoću. Formulacija obuhvaća raznovrsne potrebe slijepih odnosno gluhoslijepih osoba koje uzrokuju dodatne troškove, a kojima nisu izloženi ostali građani.

Uz članak 3.

Definiraju se korisnici prava i pravna osnova za njihovo utvrđivanje, uvažavajući pri tom da sljepoća kao i gluhosljepoća utječe na samostalnost osobe stvarajući joj dodatne troškove u svakodnevnom životu. Također se precizira da nalaz i mišljenje o postojanju sljepoće i/ili gluhosljepoće daju liječnička povjerenstva u I. i II. stupnju koja imenuje ministar nadležan za obitelj koji pitanja u vezi s ovim povjerenstvima i njihovim radom uređuje posebnim pravilnikom.

Uz članak 4.

Utvrđuje se da se doplatka isplaćuje u punom ili smanjenom iznosu.

Uz članak 5.

Utvrđuje se da slijepim odnosno gluhoslijepim osobama smještenim u zavod, dom ili sličnu ustanovu pripada doplatka u smanjenom iznosu, uvažavajući pri tom činjenicu da se njihove potrebe djelomično zadovoljavaju kroz financiranje ustanove u kojoj su smješteni.

Uz članak 6.

Utvrđuje se da je osnovica za određivanje visine doplatka na sljepoću osnovica za obračun naknada i drugih primanja sukladno odredbama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske. Na taj način visina doplatka bila bi sukladna stupnju društveno ekonomskog razvoja RH te visini doplatka koji slijepe osobe primaju u drugim nama kompatibilnim zemljama Europe. Iznos doplatka po ovom Zakonu u punom iznosu bio bi 2.161 kunu što je visina od 65% aktualne proračunske osnovice. Ovaj iznos bi pokrio oko 55% realnog potrebnog iznosa za pokriće dodatnih troškova slijepih odnosno gluhoslijepih osoba u jednom mjesecu.

Uz članak 7.

Utvrđuje se način koji osigurava jedinstven iznos doplatka, sprečavajući mogućnost kumuliranja po istoj osnovi.

Uz članke 8.-12.

Definira se postupak za ostvarivanje prava na doplatka, tijela nadležna za postupanje u I. i II. stupnju, mogućnost podnošenja žalbe i pokretanja upravnog spora, te isplata doplatka i obveza korisnika prava iz ovog Zakona da nadležnom tijelu uprave prijavi promjenu svake činjenice koja utječe na ostvarivanje prava na doplatka.

Uz članak 13.

Precizira se da se sredstva za financiranje doplatka osiguravaju u državnom proračunu, a

isplaćuju putem ministarstva nadležnog za obitelj.

Uz članak 14.

Utvrđuje se da nadzor nad provedbom ovog zakona provodi ministarstvo nadležno za obitelj.

Uz članak 15.

Utvrđuje se na koje osobe s invaliditetom se ne primjenjuje ovaj zakon, obzirom da su njihova prava uređena drugim zakonima.

Uz članak 16.

Precizira se rok u kojem je ministar nadležan za obitelj dužan donijeti pravilnik utvrđen u čl. 3. st. 5. Prijedloga zakona.

Uz članak 17.

Utvrđuje se dan stupanja na snagu zakona i dan početka primjene zakona (s početkom nove proračunske godine – imajući u vidu potrebu osiguravanja namjenskih sredstava u proračunu Republike Hrvatske).